

Kwaliteitsborging:

Op weg naar een verantwoord gebruik van
de ondergrond

Zwolle, 1 april 2019
's Hertogenbosch, 8 april 2019

Ton Timmermans
Hein van der Linden

GGBN

Inhoud van de presentatie

- Aanleiding voor het opzetten van een kwaliteitsborgingssysteem en het belang daarvan.
- De rol van SIKB.
- De rol van de certificerende instanties en de certificaathouder
- De wettelijke verankering (certificeringsplicht) en de rol van de overheid.
- De samenwerkende partijen.

Kwaliteitsborging: aanleiding en belang

- Toenemende belangstelling rond eeuwwisseling voor bodemenergie leidt tot toename aantal boringen.
- Alarmerende berichten in pers:
“Nederland wordt een gatenkaas”.
- Sceptis bij bevoegde gezagen en belanghebbenden m.b.t. effect van veel boringen.
- Zorgen bij de branche m.b.t. kwaliteit van boringen en daaruit volgende concurrentie vervalsing.

Kwaliteitsborging: aanleiding en belang

- Voorkomen dat er inferieure systemen worden aangelegd.
- Doelmatig gebruik van de ondergrond (dit is de reden waarom de overheid de BRL 11000 erkenning verplicht).
- Voorkomen van het schaden van andere belangen in de bodem (bijv. drinkwater).
- Bescherming van de eindgebruiker.
- Vertrouwen scheppen bij de overheid.

Kwaliteitsborging: aanleiding en belang

- Zowel bij branche als bij overheid is behoefte aan kwaliteitsborging.
- Branche: privaat kwaliteitsborgingssysteem
- Overheid: wettelijk verplicht stellen kwaliteitsborgingssysteem.
- Resulteert in: erkenningsplicht op basis van privaat systeem.

5

De rol van SIKB

- De branche heeft SIKB gevraagd om een (privaat) schema voor certificering op te zetten.
- SIKB beheert reeds meerdere kwaliteitsborgingssystemen.
- EGB erkenningensysteem leerde dat een zekere afstand tot een branchevereniging wenselijk is.
- Branchevereniging (op dat moment) te klein om zelf iets op te zetten.
- Eerste aanzet was protocol 2001 onder BRL 2000.

6

De rol van de CI en de certificaathouder

- Uitgangspunt bij privaat kwaliteitsborgingssysteem is dat de certificaathouder conform protocol wenst te werken.
- De certificaathouder wenst zijn kwaliteit aantoonbaar te maken.
- Indien NEN-ISO 9001: certificaathouder wenst zijn kwaliteit (proces) te verbeteren.
- De gang van zaken tegenover de CI anders voorstellen dan de werkelijkheid werkt contra productief.

De rol van de CI en de certificaathouder

- Bbk gaat ervan uit dat de intermediair(= uitvoerende partij) verantwoordelijk is voor de kwaliteit. Het is immers de meest deskundige partij.
- Norm documenten prevaleren altijd boven bestekken en/of werkvoorschriften.
- Als de opdrachtgever niet wil betalen voor de volgens de normdocumenten vereiste kwaliteit, kan het werk niet doorgaan.

De rol van de CI en de certificaathouder

- CI heeft overeenkomst met SIKB
- CI beoordeelt, conform spelregels RvA.
- De rol van de CI beperkt zich tot het private kwaliteitsborgingssysteem.
- De CI beoordeelt of de certificaathouder conform de afspraken werkt.

9

Wettelijke verankering en rol van de overheid.

- De overheid benoemt het uitvoeren van grondboringen en werkzaamheden aan het ondergrondse deel van bodemenergiesystemen als erkenningsplichtige werkzaamheden. (artikel 2.1 lid s en lid u van de RBK)
- De overheid geeft de BRL's en protocollen de status van normdocument.

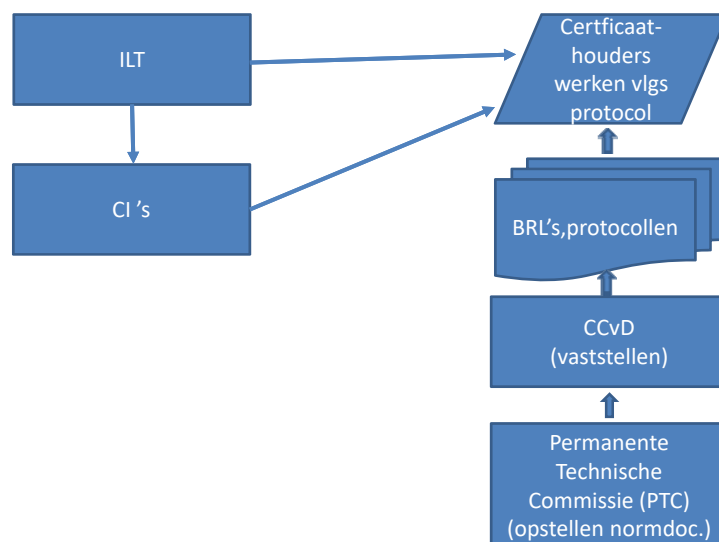
10

Wettelijke verankering en rol van de overheid.

- Erkenning is mogelijk voor een bedrijf dat gecertificeerd is op basis van geaccrediteerde normdocumenten.
- Bbk stelt intermediair (= uitvoerende partij = certificaathouder) centraal en dus verantwoordelijk voor de, in de normdocumenten beschreven, kwaliteit.

11

De samenwerkende partijen

12

De samenwerkende partijen

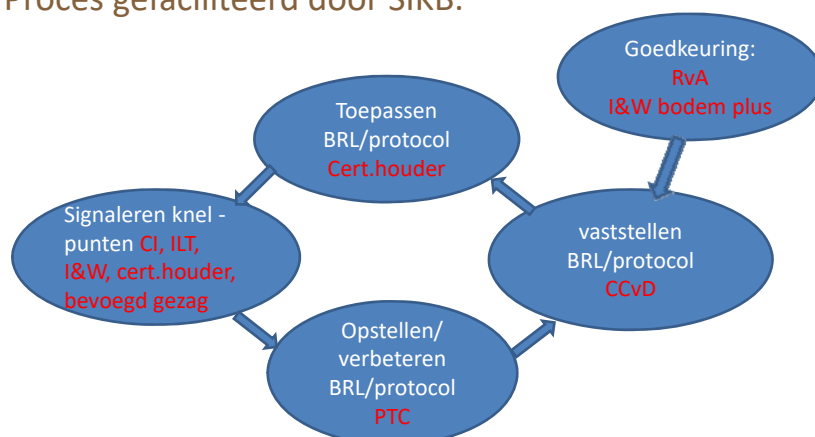

- In Permanente Technische Commissie (PTC):
 - Overheid (beleid Bodem+)
 - Certificaathouders
 - CI's
 - Bevoegde gezagen (prov., waterschappen, gemeenten)
 - Belanghebbenden (waterleid. bedr., opdrachtgevers)
- In CCvD: gewogen vertegenwoordiging met stemrecht.

13

De samenwerkende partijen

- Proces gefaciliteerd door SIKB.

- Het kan eenvoudig, laten we het eenvoudig houden!
- BRL 2100 en BRL 11000: geen (niet) essentiële eisen!¹⁴

Eis 13

Het gebruik van werkwater leidt niet tot verontreiniging van bodem en grondwater.

Wettelijke eis:
Wet bodembescherming

Toetsingskader:

Werkwater voldoet aan een van de volgende opties:

1. Optie 1: Drinkwater, afkomstig uit het openbare waterleidingnet (vanuit een aansluiting op de waterleiding of, na goedkeuring en volgens voorschrift van het betreffende waterleidingbedrijf, via een standpijp op het openbare waterleidingnet).
2. Optie 2: Grondwater, afkomstig van een bestaande of tijdelijke onttrekkingsbron, waarbij deze onttrekkingsbron binnen de grenzen ligt van een locatie waar maximaal vijf jaar voor de start van de werkzaamheden onderzoek is verricht naar ten minste alle stoffen uit het pakket 'grondwater' van de NEN 5740, aangevuld met de stoffen waarvan bekend is dat deze door niet-natuurlijke oorzaken in verhoogde concentraties voorkomen in het grondwater van het gebied waarin de boring wordt uitgevoerd, waarbij geen van deze stoffen in zowel grond als grondwater is aangetroffen in concentraties hoger dan de streefwaarde uit de Circulaire bodemsanering, of, indien van toepassing, in concentraties hoger dan de in het betreffende gebied voor de betreffende stof vastgestelde achtergrondwaarde.
3. Optie 3: Grondwater, afkomstig een tijdelijke of bestaande onttrekkingsbron, waarin bij een of meer daartoe uitgevoerde analyses geen van de stoffen uit het pakket 'grondwater' van de NEN 5740, aangevuld met de stoffen waarvan bekend is dat deze door niet-natuurlijke oorzaken in verhoogde concentraties voorkomen in het grondwater van het gebied waarin de boring wordt uitgevoerd, is aangetroffen in concentraties hoger dan de streefwaarde voor grondwater uit de Circulaire bodemsanering, of, indien van toepassing, in concentraties hoger dan de in het betreffende gebied voor de betreffende stof vastgestelde achtergrondwaarde. Om dit aan te tonen neemt het boorbedrijf monsters uit de bestaande of tijdelijke onttrekkingsbron. De monsters worden genomen conform de in protocol 2002 voorgeschreven werkwijze, waarbij de voorgeschreven wachttijd van een week niet in acht hoeft te worden genomen.
4. Optie 4: Oppervlaktewater, op voorwaarde dat het gaat om een boring met een einddiepte van minder dan 10 m-mv, waarbij het boorbedrijf direct na plaatsing van de boring grondwater uit de put onttrekt:
 - a. tot het Elektrisch Geleidingsvermogen (EGV) constant is, met een minimum van drie maal het volume van het gebruikte werkwater, waarbij het onttrokken volume is vastgesteld met een watermeter, of
 - b. tot het Elektrisch Geleidingsvermogen (EGV) constant is, met een minimum van vijf maal het volume van het gebruikte werkwater, waarbij het onttrokken volume is vastgesteld aan de hand van inhoud van tankauto's of aan de hand van de pompcapaciteit en de onttrekkingsduur, of
 - c. gedurende 48 uur.

Het gebruikte werkwater mag niet leiden tot verzilting.

Bij een boring in een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied voldoet het gebruikte werkwater in alle gevallen aan de door het betreffende drinkwaterbedrijf of in de provinciale verordening gestelde eisen.

15

Eis 16

Zorg dat het afdichtingsmateriaal de scheidende lagen volledig afdicht en geen verontreinigingen bevat.

Wettelijke eis:
Wet bodembescherming.

Toetsingskader:

1. Het afdichtingsmateriaal heeft een doorlatendheid (na eventueel zwellen) van minder dan 10^{-9} m/s.
2. Bij boringen voor een gesloten bodemwarmtewisselaar behoudt het toegepaste afdichtingsmateriaal ook na herhaaldelijk bevrozen de afdichtende werking.
3. Het materiaal dat in het boorgat wordt gebracht voor de afdichting, bevat geen verontreinigende stoffen in gehalten boven de achtergrondwaarden (zoals vermeld in tabel 1 van bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit).
4. Bij de boring opgeboorde kleimaterialen mogen niet worden gebruikt als afdichtingsmateriaal.
5. Het boorgat moet gecontroleerd worden afgedicht.
6. Als niet het gehele boorgat wordt aangevuld met afdichtingsmateriaal, stelt het boorbedrijf met een meetinstrument vast op welke diepten de aangebrachte afdichtende lagen zich bevinden.

16

Waarom

GGBN

Gecertificeerde Grondboor- en Bemalingsbedrijven Nederland

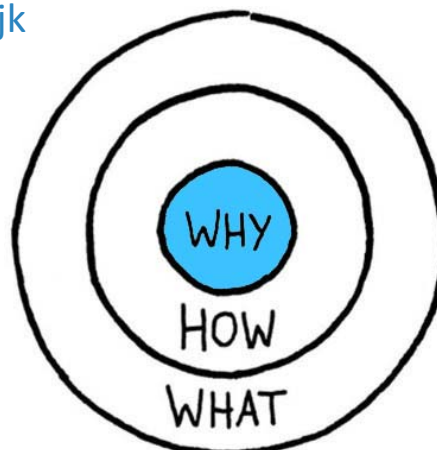
- Bodemenergie
- Bluswater
- Beregeningswater
- Bronbemaling

Hein van der Linden, voorzitter

17

Waarom

1. Maatschappelijk
2. Commercieel
3. Financieel

Simon Sinek

18

Waarom

1. Maatschappelijk belang:

Collectief besef dat we zorgvuldig met de bodem moeten omgaan.

19

Waarom

2. Commercieel belang:

Mede door de certificering heeft de klant vertrouwen in een kwalitatief hoogwaardig product.

20

Waarom

3. Financieel belang:

Door certificering hebben “cowboys” geen toegang tot de markt.

21

Waarom

1. Maatschappelijk belang
2. Commercieel belang
3. Financieel belang

Gezamenlijk inspanning en verantwoordelijkheid om certificering helder en werkbaar te houden!

22